

ISKRA

5. AVG.
1965
LETO IV
ST. 29.

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA
— INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ.

Naš razgovor

Vprašuje UREDNIŠTVO, odgovarja predsednik
upravnega odbora podjetja ing. TONE NEDOG.

VPRAŠANJE: V prvih treh mesecih je bila proizvodnja delno zadovoljiva. April, maj, junij ne kaže dviga oziroma v nekaterih tovarnah celo nazadovanje. Prognoza za julij in avgust ni vabilna. Kaj menite o tem?

ODGOVOR: Primerjava je točna in jo lahko obrazložim. V prvih treh mesecih so namreč zaloge repromateriala iz preteklega leta nekako reševale stisko zaradi pomanjkanja deviz in dinarskih sredstev. Zdaj pa je tako: nekateri materiali imamo preveč, drugega premalo. Kljub temu pa lahko rečem, da so prekomerne zaloge nekaterih vrst reprodukcijskega materiala velika cokla našemu gospodarstvu. Podobni problemi pa so tudi v nedokončani in končni proizvodnji. K notranjim vzrokom težav pa spada tudi prepočasen celoten cikel obračanja obratnih sredstev.

VPRAŠANJE: Kdo, po vašem mnenju, bi moral čvrsteje poseči v to, da ne rečemo, rak rano našega poslovanja?

ODGOVOR: Predvsem tovarne. Gospodarsko-planski sektorji v tovarnah bi morali biti bolj samostojni. Samoupravni organi ne morejo in tudi niso poklicani za operativno vodenje proizvodnje. Imajo pa vso moč, da na izvrševanju sklepov vztrajajo. Žal, je res, da nekateri sklepi kljub težavam ne najdejo ponekod plodnih tal, toda v tej situaciji kot smo, morajo samoupravni organi postopati odločno; sentimentalnost in neodločnost lahko le škodita!

VPRAŠANJE: Tov. predsednik, menite, da je treba iskati poleg nakazanih problemov rešitev tudi v zmanjšanju števila zaposlenih?

ODGOVOR: Iskati je treba vse ekonomske rešitve, razumljivo tudi v zmanjšanju zaposlenih s pripombo, da le na področjih, kjer so tovarne z analizami ugotovile, da delovna sila ni polno zaposlena.

Verjetno je v vsem podjetju največji problem pri administrativni delovni sili, ne rečem pa, da ni določenih rezerv na vseh področjih.

VPRAŠANJE: V pretekli mandatni dobi je UO začel resno opozarjati na določene probleme, ki niso v prid podjetju in sprejel tudi zadevne sklepe. Ali mislite kot novi predsednik UO to delo nadaljevati oziroma imate morda kakšen drugačen koncept?

ODGOVOR: Vse pozitivne izkušnje prejšnjega UO bomo vsekakor upoštevali, pripravljamo pa se program dela UO v tekoči mandatni dobi, ki bi temeljil na odločnih ukrepanjih pri reševanju gospodarske situacije »Iskre«. Pri tem bodo sodelovale tudi družbeno-politične organizacije. Eden od prvih ukrepov je bil ta, da smo od vodstva podjetja zahtevali, da v skladu s pooblastili statuta podjetja odločno ukrepa v svojem delokrogu.

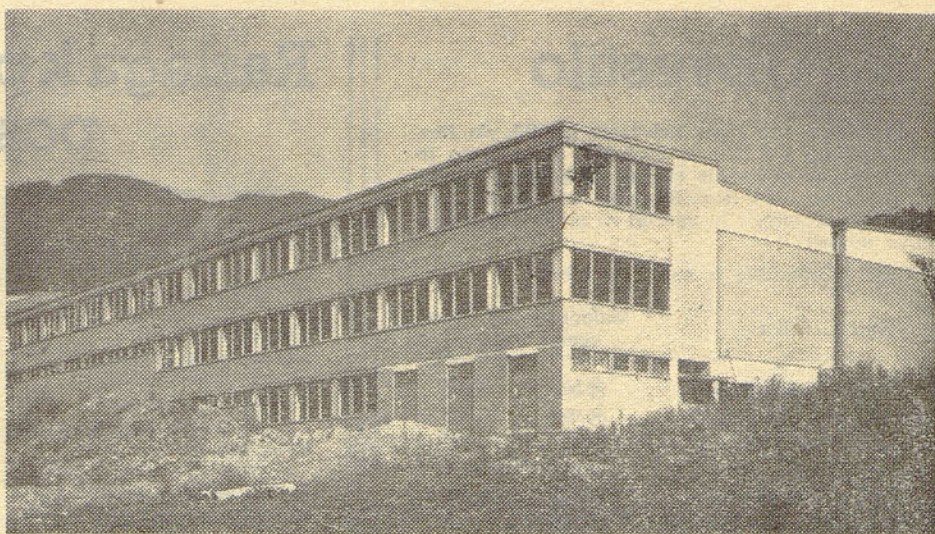
VPRAŠANJE: Kakšno mnenje imate o informiranju kolektiva? Kazno je, da časopis ne more (poslovna taj-

Predsednik UO podjetja inž. Tone Nedog

na) kolektiv obveščati o vsem, kar bi moral vedeti. Tudi sedanja težka gospodarska situacija, po mnenjih nekaterih, ni prikladna, da bi preveč zaskrbljeno pisali v naš časopis. Pravijo, da bi s tem »ISKRA« precej zgubila na svojem renomeju.

ODGOVOR: Smatram, da pravilno informiranje igra izredno vlogo v življenju kolektiva. Ni nujno, da to, kar ne moremo priobčiti, ne bi na drugačen način prenesli med člane kolektiva. O sedanjih gospodarskih situaciji pa sem mnenja, da je treba pisati brez olepšav in to o vzrokih, posledicah in načinu reševanja. Iskra s tem nima kaj izgubiti. Kdor je notranje močan, se ne boji govoriti o lastnih težavah, čeprav so neprijetne. Pisati pa je treba zato, da smo mi vsi o problemih sproti obveščeni in da jih v okviru svojih možnosti tudi smeleje in odločno rešujemo. ABC

Gradbena dela na trboveljskem objektu so končana (IV. faza), preostala so še montažna dela in montaža strojne opreme, ki je že tudi v tovarni.

Investicije »Iskre« v novih pogojih gospodarjenja

Nekako paralelno z integracijskim procesom, ko se je začela formirati »velika Iskra«, je nastal zametek dolgoletne investicijske izgradnje podjetja. Že takrat, to je decembra 1961, je bil pripravljen plan dolgoletnih vlaganj, ki naj bi bil realiziran v dobi od leta 1962 do 1967. Prvotni in v začetni fazi morda nekoliko preobsežen plan kapitalne graditve, se je po opravljeni reviziji skril na 23 rekonstrukcij, ki so razporejene nekako po bazenskem principu: kranjski, ljubljanski, vključno Trbovlje, dolenski in primorski ter investicije na ostalih lokacijah.

Integrirane tovarne in obrati so prinesli novi Iskri kot dediščino ekonomsko in tehnično zastarel proizvodni park, neracionalno razporejen v dotrajanih in zdravstveno neprimernih prostorih, kar bi lahko z eno besedo najprimerneje imenovali — proizvodno improvizacijo. Moralo se je začeti znova na principu, da se mora draga in dolgotrajna proizvodna improvizacija umakniti, da njeno mesto zavzame sodobna in v svetu dogana tehnološki, ki mora sloneti na ekonomski računici.

Se nedavno nazaj, saj je od tega preteklo komaj 3 leta, so bili storjeni prvi skromni, toda resnejši koraki k uresničitvi zamisli zgraditi podjetje vitalno in sposobno, zadostiti potrebam gospodarstva doma po proizvodnih Iskri in hkrati si začeti utirati pot v svetovno konkurenco tovrstne proizvodnje.

Takrat se je začelo s prvimi rekonstrukcijami, ki so predstavljale temelj nadaljnega uveljavljanja Iskri kot pomembnega investitorja. Pomembnega v predelovalni industriji v Sloveniji v taki meri, da prav gotovo vpliva na njen razvoj, na strukturo in višino povprečnega dohodka na prebivalca v Slove-

niji. V jugoslovanskem merilu pa bi moral občutno poseči v izvoz na tuja tržišča. Rekonstrukcije v Kranju, Novi Gorici, Novem mestu in delno v Ljubljani (Pržan, tedanja TELA in Tovarna elektronskih naprav) so bili prvi začetki investiranja v integrirani Iskri. V ta namen je bilo odobrenih pičlih 2,2 milijarde dinarjev. Razen tega je bilo podedovanih nekaj rekonstrukcij starejšega datuma, kot npr. v Horjulu, Otočah in Prilepu.

V taki situaciji je bil kasneje izkristaliziran plan investicij, ki z obratnimi sredstvi predstavlja maso namenskih

sredstev, ki presega cca 25 milij. din. Celotna konstrukcija finansiranja tega nemajhnega programa sloni na deviznem samofinansiranju s pomočjo močnejšega angažmana komercialnih kreditov. Plan, imenovan »Aneks II«, predstavlja strukturalno izredno pestro tehnično specifikacijo investicij. Razmerje investicijskih kategorij je cca 1:2,5 v korist dotrajane proizvodne opreme, instrumentarija in ostalih pripomočkov za delo.

Ce označimo predračunsko vsoto (brez obratnih sredstev) z indeksom 100, potem odpa-

(Dalje na 6. strani)

Nadaljevanje polemike:

Kaj menijo samoupravni organi o tekočem razvoju

Zadnje čase samoupravni organi čedalje več govorijo o tem, naj bi aplikativni razvoj priključili tovarnam. Uredništvo je na to vprašanje dobilo od predsednikov DS posameznih tovarn zanimive odgovore, ki jih v celoti posredujemo našim bralcem.

ODGOVOR DS »ELEKTROMECHANIKE« KRANJ:

Ce bi hoteli obravnavati posamezna vprašanja tako, kot so zastavljena, bi verjetno morali najprej precej globoko poseči v organizacijsko strukturo našega podjetja. Zato bi na vsa štiri vprašanja odgovoril kar skupaj.

Samoupravni organi naše tovarne (konkretno UO) so o teh problemih že večkrat razpravljali. Pri tem pa ni bilo nikdar izrecno poudarjeno, da je treba tekoči razvoj najprej administrativno priključiti k odgovarjajočim tovarnam, poiskati zanj prostore itd. Mnenje samoupravnih

organov je bilo, da je treba posamezne tovarne funkcionalno povezati z njihovim tekočim razvojem. Pri tem je bilo mišljeno predvsem to, da bi se morale razvojne skupine organizirati ali pa morda reorganizirati tako, da bi brez posebnega birokratskega postopka hitro in učinkovito posredovale in sodelovale pri reševanju tekočih problemov na licu mesta.

Funkcionalna povezava razvoja in proizvodnje je prav gotovo tesno povezana z lokacijo teh služb. Mnogo tesnejše sodelovanje bo tam, kjer se razvoj in proizvodnja nahajata pod isto streho (primer v našem obratu stikal). Res si pa zelo težko predstavljamo, kako naj bi bila tako tesna povezava vzpostavljena med tovarno in med razvojno skupino, ki se nahaja npr. v Ljubljani. Zato bodo odgovorne službe v tovarni, Zavodu in podjetju

(Dalje na 2. strani)

Obvestilo

Obveščamo vse članke kolektiva ISKRA, da imajo v času od 1.8.1965 do 30.9.1965 pri nakupu izdelkov široke potrošnje kot so radijski sprejemniki, gramofoni, TV stabilizatorji, televizijski sprejemniki, ventilatorji in aparati za gospodinjstvo poseben popust

Cene so razvidne iz navedene tabele:

Naziv izdelka	Maloprodajna cena	Cena s popustom
Ra sprej. »Triglav« Deluxe	90.000	78.947
Ra sprej. »Opatija« Deluxe	66.000	57.895
Ra sprej. »Portorož«	54.600	47.895
Ra sprej. »Vesna« Deluxe	30.600	26.842
Ra sprej. »Bled« Deluxe	30.000	26.316
Ra sprej. »Bled« Deluxe avto	32.280	28.617
Ra sprej. »Tivoli 63«	53.880	47.263
Ra sprej. »Triglav 62«	83.940	73.631
Avto sprej. »Tara«	56.400	50.290
Glasbeni avtomat »Ljubljana«	234.000	204.750
TV sprej. TP-522-automatik	228.000	218.880
TV sprej. TP-522/UHF	258.000	247.680
TV stabilizator	25.560	22.660
Gramofon »Emona« GK-14 portable	23.400	20.747
Gramofon »Emona« GK-16 audio	40.800	36.170
Gramofon »Emona« GK-5 standard	19.200	17.020
Gramofon »Emona« GK-6 Deluxe	21.000	18.420
Gramofon »Emona« GK-11 Vikend	21.960	19.263
Gramofon »Emona« GK-10 Piknik	21.960	19.263
Gramofon »Emona« GK-13 audio	38.400	33.684
Loščilnik parketa GP-5	82.800	76.964
Ventilator VE-5	9.360	8.190
Ventilator VE-6	6.960	6.090
Mikser MF-5	28.200	24.000

Vsi člani kolektiva, ki so zainteresirani za nakup zgoraj navedenega blaga naj se obrnejo k svojim grupnim poverjenikom sindikata. Predstavnike Izvršnega odbora sindikata pa prosimo, da se za informacije glede nakupa obračajo na naslov: »Iskra« Kranj — PSO oddelek »široka potrošnja« Ljubljana, Kotnikova 6, telefon 312-933/30.

Pripominjamo, da je nakup navedenih izdelkov možen le proti takojšnjemu plačilu v gotovini ali s čekom.

ISKRA KRANJ
prodajno servisna organiz.
prodajni sektor

Kaj menijo samoupravni organi ...

(Nadaljevanje s 1. strani)
morale čimprej misliti na to, kako take razvojne skupine prenesti tja, kjer je njihovo mesto. Prav gotovo je, da bo vsaka tovarna ali obrat poiskala in našla primerne prostore ter opremo, kamor bi namestila in s čemer bi opremila tako razvojno skupino.

Ce je že govora o razvojni tematiki, potem ob tej priložnosti ne morem mimo tega, da ne bi omenil, da smo v naši tovarni že pred leti ustanovili poseben organ, katerega naloga naj bi bila tekoče zasledovanje proizvodnje v razvojnem smislu. Oddelek je bil sicer ustanovljen vendar nikoli ni popolnoma zaživel in izpolnjeval nalog, zaradi katerih je bil formiran. Iz nerazumljivih razlogov naša tovarna in ZZA ni sta v treh letih našla skupnega imenovalca, na podlagi katerega bi definirali pravice in dolžnosti oddelka za zasle-

dovanje tekoče proizvodnje in mu na ta način omogočili normalno poslovanje.

Ob koncu naj povem še to, da se samoupravni organi naše tovarne pridružujejo vsem tistim, ki ugotavljajo, da se bo v današnji situaciji morala razvojna dejavnost našega Zavoda preusmeriti predvsem na aplikativni razvoj, čeprav na račun bazičnega razvoja.

MNENJE DS TOVARNE ZA ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO PRŽAN

Naši samoupravni organi kakor tudi vodstvo tovarne je mnenja, da je nujno treba tekoči razvoj priključiti tovarni.

S priključitvijo tekočega razvoja k tovarnam bi dosegli naslednje:

Na osnovi dosedanjih izkušenj smatramo, da bi s tem predlogom pocenili razvojne storitve, s tem bi bila zagotovljena večja skladnost s to-

Razlaga k pravilniku o varovanju poslovne tajnosti

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Naslednje poglavje »Obiski tujih oseb« določa kako je potrebno urejevati zadeve v zvezi z inozemskimi in domačimi obiskovalci.

Člena 9 in 16 določata, da so taki obiski možni le:

a) na naše povabilo,
b) na lastno pobudo, če je obisk odobren,

c) preko organov družbeno političnih skupnosti ali družbeno političnih organizacij.

a) Tuje osebe vabijo po lastnem predurku v enote podjetja le vodilni delavci podjetja, kateri so določeni v členu 98 statuta. To so: generalni direktor, direktorji sektorjev podjetja in sekretar, direktorji tovarni in direktorji delovnih organizacij, katerih ustanovitelj je Iskra (direktor ZZA, Solskega centra).

Logično bodo vodilni delavci tuje osebe vabili v podjetje in posamezne enote le tedaj, kadar je to v interesu podjetja oz. posamezne enote, kakor tudi so ta vabila lahko samo pogojena s pristojnostjo delovnega mesta vodilnega delavca, ki vabi. Torej, če je obisk ali predmet razgovora širšega značaja, mora vodilni delavec, ki vabi, to predhodno uskladiti s pristojnim vodilnim delavcem. Sedanja praksa je namreč bila, da so predvsem delavci zaposleni v skupnih službah podjetja, vodili v tovarne svoje poslovne partnerje brez predhodnega soglasja tovarne.

b) Obiske tujih oseb na lastno, to je njihovo pobudo, odobravajo vodilni delavci podjetja oz. od njih pooblašene osebe.

Obe ti kategoriji obiskov sta torej lahko samo poslov-

na značaja. Zato mora vodilni delavec, ki je tak obisk odobril, tudi v vsakem primeru, v kolikor sam ne vodi razgovore, določiti drugega delavca, ki bo tujo osebo sprejel, jo spremljal in z njo vodil razgovore ter dodati okvirne in konkretne naloge.

V vseh enotah podjetja je postopek sprejemanja tujih oseb organiziran preko:

— vratarja, ki javi prihod,
— tajnic ali druge za to določene osebe, katere naloga je, da za vsak obisk opravi potrebne formalnosti, ugotovi namen obiska in poveže obiskovalca z delavcem, kateri je za to določen.

c) Obisk preko organov družbeno političnih skupnosti ali družbeno političnih organizacij pa podjetje oz. posamezne enote, sprejemajo na željo le-teh.

Pri sprejemanju tujih oseb je potrebno upoštevati načeli:

— da tuja oseba ne sme biti brez spremstva in
— da se obiski, ki niso v interesu podjetja, odklanjajo.

Poglavje »Ogledi poslovnih enot po tujih obiskovalcih« določa:

— da ogled dovoljujejo samo vodilni delavci podjetja ali od njih pooblašene osebe, seveda v okviru svoje pristojnosti;

— da mora vsak ogled voditi pooblaščen delavec, kateri mora istočasno s pooblastilom dobiti konkretna navodila kaj naj tujim obiskovalcem pokaže in pove oz. kaj jim ne sme pokazati ali povedati.

Po členu 23 je vsaka enota dolžna določiti v katere oddelke oz. obrate je tuje osebe prepovedano voditi. V posameznih primerih pa so vodilni delavci podjetja pooblašeni (v okviru njihove pristojnosti), da take obiske dovoljujejo.

Prav tako vsaka enota tudi določi stalno pot in spored za ogled neposlovnega značaja.

Po členu 24 je potrebno za vsakega tujega strokovnjaka ali študenta, ki pride v enoto za daljši čas, narediti program dela in določiti delavca, ki bo za delo tega strokovnjaka zadolžen.

Poglavje »Potovanja delavcev v inozemstvo« določa režim, kadar delavci podjetja potujejo službeno v inozemstvo.

Člen 26 določa: Delavcem, ki gredo na službeno potovanje v inozemstvo, mora pristojni vodilni delavec ali od njega pooblašena oseba dati na podlagi odločbe upravnega odbora podjetja konkretizirane naloge in pooblastila. Teh nalog in pooblastil delavci ne smejo spreminjati.

To pomeni, da samo upravni odbor podjetja odobrava potovanja delavcev v inozemstvo; da se službeno potovanje nanaša samo na na-

loge v odločbi, da mora pristojni predstavljati delavcu, ki potuje, naloge, navedene v odločbi, precizirati, da delavec nalog samostojno ne sme spreminjati oz. mora v izrednih primerih iskati dovoljenje za eventualne spremembe od pristojnega vodilnega delavca podjetja.

Informativna služba podjetja za vsako enoto posebej določi obveznosti po posameznih poglavjih.

Člen 30 dovoljuje posameznim delavcem dopisovanje o službenih zadevah s tujimi osebami samo s predhodno odobritvijo pristojnega vodilnega delavca podjetja in z vednostjo informativne službe podjetja. Torej vsaka druga oblika pismenega sodelovanja v službenih zadevah s tujimi osebami oz. predstavniki drugih firm, ni dovoljena.

V 31. členu so določene sankcije, in sicer: kršitev tega pravilnika predstavlja hujšo kršitev delovne discipline, v kolikor pa kršitev tega pravilnika predstavlja kaznivo dejanje se preganja tudi po kazenskem zakoniku.

J. M.

Prevozi za člane kolektiva

Zanimivo je, da so samoupravni organi v tovarni električnih aparatov v Ljubljani na predlog splošnega sektorja minuli mesec med drugim razpravljali tudi o možnostih za uporabo službenih tovornih vozil za potrebe članov delovnega kolektiva. Po obširni razpravi o tem vprašanju in načinih za koriščenje te ugodnosti je bil sprejet ustrezen sklep, po katerem bo imel vsak član delovnega kolektiva pravico enkrat letno do prevoza s službenim tovornim vozilom pod določnimi pogoji.

Član kolektiva bo s službenim tovornjakom po polovični tarifi lahko enkrat letno opravil prevoz pohištva, metrskih drva ali kakega drugega blaga, razen premoga ali gradbenega materiala, in to na relaciji, katere dolžina v eno smer ne bo presegala 50 kilometrov. To je vsekar ugodnost, ki se je bodo člani kolektiva gotovo poslužili.

Tudi sicer pa si bo vsakdo lahko naročil potrebno vožnjo, če bo plačal za prevoznik kilometer ustrezno polno tarifo. Evidenco nad temi vožnjami, kakor tudi dovoljenja zanje, bo izdal splošni sektor.

Dopisujte v Iskro!

Še enkrat: »Nalijmo v čaše čistega vina«

Dosedanje razprave v zvezi s predlogom tovarne Avtoizdelkov v Novi Gorici, da poveča povprečni osebni dohodek v letu 1965 za 48,3 % so se s čisto strokovnega stališča zreducirale na vprašanje, kateri podatki so najbolj primerni za dokončno presojo in odločitev o ekonomski upravičenosti predloga.

Tak povzetek je mogoč iz članka pod zgornjim naslovom, ki je bil objavljen v prejšnji številki našega glasila, ki ga je napisal tov. Križman iz tovarne Avtoizdelkov. Samo s tega stališča in v povedanem okviru želimo ta problem analizirati s konkretnimi podatki, rezultati pa naj služijo bralcem za presojo, kdo ima prav.

Podatki navedeni v analizi niso popolnoma v ničemer spremenjeni od tistih, ki so bili posredovani in obrazloženi upravni odboru tovarne in tudi delavcem sveta podjetja, ko je razpravljalo o predlogu gospodarskega plana. Podatki so samo nekoliko bolj izpopolnjeni glede razdelitve čistega doh. in obveznosti tovarne iz preteklih let, ker je bil namen prvotne analize samo dokazati gibanje osnovnih elementov v razdelitvi celotnega dohodka, za

utemeljitev predloga v gospodarskem planu, da se osebni dohodki povečajo za 35 %.

Uvodoma je potrebno ugotoviti, da analiza ne temelji na podatkih, izračunanih na podlagi plačane realizacije, kot se navaja v članku, temveč so podatki izračunani na podlagi fakturirane realizacije v vsakem letu. Podatki zajemajo eksterno realizacijo vsakega leta posebej in kažejo čisto sliko ekonomske aktivnosti in doseženih rezultatov tovarne.

Vsi osnovni podatki od leta 1962 so na podlagi fakturirane realizacije vsklajeni s tovarno, le izračun prispevkov iz ostanka čistega dohodka je zaradi različnih kombinacij računsko izveden in lahko samo malenkostno odstopa zaradi možnih razlik v obračunavanju. Možno eventualne razlike pa so čisto nepomembne. Razlik v izhodiščnih podatkih ni.

Nadaljnji problem je v tem ali podatki po fakturirani ali po plačani realizaciji? Ugotovitev v članku je napačna zato, ker so podatki tovarne računani po plačani realizaciji, podatki v analizi pa po fakturirani realizaciji. Kdo ima prav glede na zaključne ugotovitve v članku?

fakturirana realizacija tudi v celoti plačana. Ni znan vpliv začetnega in končnega salda terjatev do kupcev na dejansko plačano realizacijo doseženo letos.

3. Plačana realizacija v letu 1962, taka, kot je ugotovljena v zaključnem računu tovarne, ni najbolj realno izhodišče za ugotavljanje uspešnosti gospodarjenja v naslednjih letih, ker so terjatve do kupcev v celoti odštete, v naslednjih letih pa se saldi iz leta v leto prenašajo. Konkretno je izračunani neto produkt v letu 1962 zato prenizek, ker ima seveda vpliv na rezultate obravnavane v članku.

Menimo, da je dovolj pojasnil okoli tega, zakaj smo v predloženi analizi uporabili podatke po fakturirani realizaciji.

Naslednja sporna zadeva je

ugotovitev v analizi, da je ugodnejši rezultat tovarne pretežno posledica odprave prometnega davka, ne pa racionalizacij v poslovnem procesu.

V članku se navaja, da je tovarna zniževala cene svojim izdelkom ob istočasni podražitvi reprodukcijskih materialov. Temu nihče ne oporeka, samo upoštevati pa je potrebno, da zato ni mogoče fiktivno povečevati rezultatov, če se le-ti računajo od dejanskega doseženega uspeha, t. j. ustvarjenega dohodka. Kazalniki razdelitve celotnega dohodka v prejšnjem odstavku navedeno ugotovitev dopušča, čeprav posebej poudarjamo, da je prav gotovo in glede na razvojni proces tovarne tudi logično, da racionalizira poslovanje, kar se je kompenziralo s premiki v cenah.

S svojim predlogom tovarna povečuje vsoto osebnih dohodkov za 338 milj., kar je računsko 60 % od prihrankov na prometnem davku.

V predlogu gospodarskega plana je bilo kljub sklepu upravnega odbora podjetja (29. seja UO) predlagano, da se tovarni zaradi nizkih povprečnih osebnih dohodkov v preteklem letu omogoči, da jih izravna s povpreč. tovarni, kar pomeni, da bi lahko povečala povprečne osebne dohodke za 35 %, ostale tovarne pa s citiranim sklepom največ do 20 % ob posebnem pogoju, da jim to omogočajo plansko predvideni rezultati.

Ker se s predlaganim povečanjem osebnih dohodkov tovarna ni strinjala, niti se ne strinja s sklepom DS podjetja, ki je ta predlog potrdil, je po našem mnenju potrebno analizirati rezultate, ki jih je dosegla tovarna v preteklih letih, ker je v članku navedeno, da so bili obravnavani predlogi obremenjeni z neotipljivimi argumenti.

Prometni davek in prihranek

Za tekoče leto je bil odpravljen zvezni prometni davek po stopnji 15 % za vse izdelke, ki jih tovarna prodaja kooperantom. Odpravljeni prometni

davek brez dvoma predstavlja največji prihranek v poslovanju, ki se v celoti prelije v dohodek tovarne in ki bo po planu tovarne znašal:

	Real. 1964	Plan 1965	Plan 1965
		I	II
Blagovni promet	5.656.870	7.493.354	7.493.354
Od tega			
— ostali odjemalci	1.866.767	1.239.413	2.472.807
— kooperanti	3.790.103	6.253.941	5.020.547
Rabati (povp. stop.)			
— ostali odjemalci	231.356	158.160	316.519
— kooperanti	1.584.263	2.441.539	1.960.022
Neto realizacija			
— ostali odjemalci	1.635.411	1.081.253	2.156.288
— kooperanti	2.205.840	3.812.402	3.060.525
Prom. davek samo za			
blag. prom. kooper.	330.876	571.860	459.529
I. — plan tovarne			
II. — plan popravljen na enak delež blagovnega prometa kooperantom kot je bil v letu 1964 (67 %)			

Na račun odpravljenega prometnega davka pridobi tovarna 571,9 milijonov dinarjev sredstev. V razpravi na delavskem svetu podjetja so predstavniki tovarne ugotovili, da ima letos za 16 % višji delež blagovnega prometa kooperantom za posledico zvišanje obračunske ugotovljene zneska prometnega davka, vendar bi lahko dosegli ugodnejši poslovni rezultat, če bi struktura blagovnega prometa ostala nespremenjena.

Ta ugotovitev je točna, ker tovarna ob enakem deležu blagovnega prometa kooperantom (67 %) kot lani pridobi za 112 milj. manj sredstev na račun izpadlega prometne-

ga davka, finančni efekt pri povečanju blagovnega prometa ostalim odjemalcem pa se zviša za 323 milj. in je po tem računom tovarna na škodi za 211 milijonov.

Tovarna je na planirano strukturo blagovnega prometa pogodbeno pristala in so taki računi lahko le osnova za razmišljanje o perspektivni usmeritvi blagovnega prometa, ki pa je odvisna od cele vrste pogojev, od katerih vsaj nekateri tovarni narekujejo plansko predvideno strukturo in premike v tej smeri zopet ni mogoče uveljavljati kot realen argument zato, da bi tovarna dosegla lahko boljši finančni rezultat.

Doseženi rezultati in rentabilnost

Po podatkih, ki so izračunani na podlagi fakturirane realizacije so doseženi rezultati razvidni iz naslednje tabele: (glej stran 5 spodaj!)

Razvidno je:

1. Novoustvarjena sredstva (neto produkt) so se v strukturi nasproti letu 1962 povečala, vendar je v planu za leto 1965 delež neto produkta nižji od doseženega v preteklem letu, kar kažejo tudi indeksna števila.

2. Udeležba poslovnih stroškov v celotnem dohodku se znižuje, vendar je njihov porast v planu večji kot pri celotnem dohodku.

3. Udeležba prometnega davka v celotnem dohodku se znižuje, delež dohodka vsako leto raste.

4. Primerjava med planom in realizacijo preteklega leta za tovarno ni ugodna, čeprav so ti premiki posledica objektivnih pogojev poslovanja.

5. Udeležba osebnih dohodkov v čistem dohodku se znižuje v korist ostanka čistega dohodka, vendar je potrebno pri tem upoštevati v planu za leto 1965 vpliv izpadlega prometnega davka na čisti doh.

6. Če se ostanek čistega dohodka obremenjuje z obveznimi prispevki (rezervni sklad itd.), tedaj se lahko ugotovi tole:

— da je tovarna v letu 1963 ustvarila poslovno izgubo,
— da v letih 1962, 1963 ne krije dolgoročnih obveznosti z lastnimi sredstvi,
— da ji v letu 1964 ostane 68,3 milijona razpoložljivih sredstev,
— da v letu 1965 po planskem predlogu v celoti krije (Dalje na 5. strani)

Razlika med fakturirano in plačano realizacijo

1. Fakturirana realizacija da točen podatek, koliko celotnega dohodka je tovarna dosegla v poslovnih dobi (kolegarsko leto) in se na tej osnovi lahko ugotavlja in primerja med leti ekonomska aktivnost tovarne brez vplivov terjatev do kupcev, ki se iz leta v leto prenašajo.

2. Plačana realizacija pa predstavlja fakturirano realizacijo v poslovnih dobi, povečano za terjatve do kupcev prenešene iz preteklega leta, od tega seštevka pa se šele na podlagi dejanskih plačil ugotavlja s faktorjem plačane realizacije.

Pri tem je potrebno upoštevati:

— da na višino plačane realizacije vpliva začetni prenos terjatev in končni saldo terjatev do kupcev. Samo to lahko vpliva na višino plačane realizacije. Taka ali drugačna plačana realizacija glede na organizacijsko tehnično delitev dela v podjetju ni niti zasluga niti krivica tovarne,

temveč je v sedanjih organizacijskih oblikah poslovanja zgolj posledica take ali drugačne aktivnosti zato pristojne poslovne enote.

točna razdelitev plačane realizacije je iz praktičnih razlogov v sedanjih organizacijsko tehničnih pogojih na tovarne še nemogoča. Problem je toliko star, kolikor časa obstaja plačana realizacija in vsem poslovnim enotam v podjetju tudi znan.

Samo iz teh razlogov menimo, da bi bilo ugotavljanje kakršnih koli rezultatov po plačani realizaciji za obravnavani primer še veliko bolj sporno, kar se ugotavlja tudi v članku.

Planska služba ima za vse poslovne enote poleg podatkov po plačani realizaciji vse podatke obračunane tudi po fakturirani realizaciji in za podobne potrebe znotraj podjetja vedno uporablja te podatke, ker smatra, da so bolj realni kot po plačani realizaciji.

Nekatere ugotovitve v članku so nesprejemljive

1. Ni logično, da se vrednost enoletne proizvodnje primerja z neto produktom po plačani realizaciji in ugotavlja delež neto produkta v vrednosti proizvodnje. Ugodna rast je lahko zaradi vplivov

na plačano realizacijo zgolj slučajna, ne pa ekonomsko utemeljena.

2. Neto produkt za leto 1965 je vzet po planu v višini fakturirane realizacije, ker tovarna samo predpostavlja, da bo

Predlagano povečanje OD

Upoštevajoč izboljšanje finančne situacije je tovarna v svojem predlogu plana pred-

	Vsota OD (v 000/din)	Povpreč. OD v din
Realizacija 1964	509.002	36.113
Plan podjetja 1965	771.113	151,5
Plan tovarne 1965	847.172	164,4
		48.753 135,0
		53.558 148,3

Počitnice v naših domovih

Uprava Počitniške skupnosti »Iskra« je objavila, da organizira letovanja v sedmih krajih in to petih lastnih domovih in v dveh domovih po posredovanju preko drugih počitniških skupnosti. Z vsem tem je bilo in je še obilo administrativnega in organizacijskega dela.

Sprejemanje rezervacij bi bila enostavna stvar, če bi s sprejemom le-te bilo vse urejeno, od določitve sobe naprej. Vendar pa že kaj kmalu nastanejo problemi zaradi odpovedovanja rezervacij, spreminjanja terminov za odhod na dopuste, vračanje vplačanih akontacij in neprijetnosti zaradi neplačanih akontacij. Praviloma ne bi bilo nikomur treba potrditi rezervacije, dokler se na tekočem računu skupnosti ne bi pojavilo vplačilo akontacije. Temu pa letos ni bilo tako, ker smo pri skupnosti računali na prijave, manj pa na vnaprej plačane akontacije.

Večkrat objavljeni termini za prijave in rezervacije niso bili dosledno upoštevani in smo zato čakali na prijave neposredno do pričetka glavne sezone, ter jih sprejemamo še tudi sedaj, kar pa moti pravi potek dela po domovih.

Zasedba v domovih ni bila zadovoljiva vse do začetka julija in še sedaj ni na Bledu, v Trenti in Dugem otoku.

Da ti domovi niso zasedeni je krivda prav v zbiranju rezervacij, ker se je, kar je tudi pravilno, čakalo na prijave iz enot »Iskre«. Seveda pa se je to zavleklo in ker ni bilo prijav od članov kolektiva »Iskra« vse do pričetka glavne sezone je pri upravi skupnosti zmanjkalo časa za ponudbo drugim kolektivom ali skupnostim.

Prilike so se spremenile. Počitniške skupnosti in domovi so že postavljeni pred dejstvo, da svoje usluge ponudijo in da tudi kvalitetno poslujejo. V nasprotnem primeru ne bodo imeli gostov. Izjema so le oni domovi, katere ustanovitelji dobro podpirajo, oziroma dodeljujejo regrese članom kolektiva le za domove, ki so jih ustanovili. Če bi tedaj naša skupnost pravočasno in ne oziraje se na zamujene prijave članov kolektiva »Iskre« ponudila svoje kapacitete drugim interesentom, zelo verjetno ne bi bilo potrebno ustanovitelju pokrивati zgube koncem leta, kar bo v sedanjem primeru prav gotovo potrebno.

Polletni periodični obračun tako stanje že nakazuje. V juliju in avgustu se bo to stanje sicer popravilo, vendar ne bo mogoče pokriti stroškov, ki so nastali zaradi rezerviranih in nezasedenih sob v juniju v Crikvenici, Selcah, Makarski in deloma tudi v Poreču.

Prav poseben problem pa je v domovih sezonska delovna sila. To so zelo drage, težko dosegljive moči, katerih kvaliteta se pred nasto-

pom službe ne da ugotoviti in to vse dotle dokler tega samo delo ne pokaže.

Tam kjer so uspeli tako delovno silo preizkusiti in jo navezati tako, da se iste moči pojavljajo na istih delovnih mestih več sezon zaporedoma, je poslovanje utečeno in čisto drugačno, kot pa pri zaposlovanju vedno novih moči, ki med sezono zahtevajo povišanje honorarjev ali pa zapuščajo delo. V vseh petih naših domovih je ta problem pereč. Upamo, da je rešen v toliko, da ne bo velikih pomanjkljivosti, ne pa v toliko, da bi bili lahko s sestavo kolektivov v domovih zadovoljni.

Naslednji problem so cene naših storitev ki so nizke in jih ne bomo spreminjali. Upravni odbor podjetja je nekatere cene, ki jih je predlagala komisija za oddih in rekreacijo celo znižal, tako da na pr. v Crikvenici za vsakega člana kolektiva »Iskre« dnevno nastaja primanjkljaj po 100 dinarjev.

Z ozirom na novi temeljni zakon o gostinski dejavnosti, ki se tiče tudi počitniških domov in skupnosti bo treba pripraviti predlog dolžan do 5. septembra t. l. dolžan sprejeti DS podjetja. Po tem zakonu počitniška skupnost lahko posluje kot enota podjetja, kot samostojna gostinska enota ali samostojno gospodarsko podjetje. Lahko daje usluge samo članom ustanovitelj ali pa tudi drugim, kar se določi z ustanovitvenim aktom, ki vsebuje tudi pogoje za usluge enim in drugim.

Domovi, ki so sedaj v upravljanju skupnosti imajo pogoje, da se vzdržujejo in še naprej razvijajo, razen campa na Dugem otoku. Dom v Poreču, kamor člani kolek-

(Dalje na 8. strani)

Julka Hafnar, arhivarka risb v produkciji »Elektromehanike« v Kranju, se je po vestnem in dolgoletnem delu poslovala od sodelavcev, ki so ji za slovo pripravili lepo darilo in ji zaželeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let

Na Gorenjskem sejmu se obiskovalci v Iskrinem prostoru predvsem zanimajo za trifazne dvotarifne števec in stikalne ure, kar ni čudno: cene električni energiji postajajo »nesimpatične«, zato bodo cenejšje kilovatne ure kaj dobrodošle. Žal, »Iskra« tem željam ne more v polni meri ugoditi. Dobro se prodajajo tudi enofazni dvotarifni števec in, transformatorski aparati »Bled« in cenejši radioaparati, predvsem tisti, ki so prirejeni za UKW sprejem. Kot je povedal uslužbenec PSO Lojze Koce, je dnevna prodaja zadovoljiva, študent Ljubo Tori, ki v času počitnic pomaga pri prodaji na sejmu pa je dejal, da se je po svoje zanimivo srečati s »tehniko«. Njemu je namreč ljubša likovna smer. Prostor, kjer Iskra razstavlja oziroma prodaja, je po že znanem konceptu skromen, le da je svetlobna reklama uspešnejša od lanske.

Kadri v podjetju v letu 1963 in 1964

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Porast delovnih mest strokovnih kategorij delavcev ima dvojni učinek: (1) pozitiven, če bo na osnovi sistematizacije strokovnih delovnih mest šlo za prevladovanje strokovnih vidikov v poslovanju podjetja, (2) negativen, če bo šlo za nefunkcionalno pomnoževanje števila ne toliko strokovnih kot administrativnih delavcev — birokratska tendenca!

Marsikateri podatek o sistematizaciji vodi v preteklost, zgodovinski okvir ima

težnjo po čim višje postavljene kvalifikacijski strukt., če ne drugače, pa vsaj po sistematizaciji delovnih mest, ker si sistematizacija je bila včasih osnova za t. i. tarifne pravilnike preko katerih se je delila »plača« in katerih sledove še danes zazremo v pravilnikih o delitvi OD.

Razhajanje med sistematiziranimi delovnimi mesti in dejansko zbiranje izvira mnogokrat iz težav pri sistematizaciji nekaterih delovnih mest. Pri poenotenju nazivov delovnih mest — kar je in ostaja naloga kadrovske politike za celo podjetje — je bilo pogosto treba trpeti skupaj izgledno istovetna delovna mesta a po vsebini in ravni delovnih zahtev raznolika, pod isti naziv npr. VS in SS ali VK in KV tehnologe pod skupni imenovalec — naziv VS tehnolog.

Morda so najbolj zanimivi primerljivi podatki o kadrovskih strukturah v tovarnah in skupnih službah (med katere smo prištevali Upravo, PSO, ZTO, ZZA in ŠC). Porast VS sistematiziranih delovnih mest v 1964 je v tovarnah hitrejša (26% rast v tovarnah nasproti 17% rasti v skupnih službah). Podobno velja tudi za SS delovna mesta, v tovarnah smo imeli 23 odstotno rast, a v skupnih službah 12%, medtem ko pri VK in KV delovnih mestih imajo skupne službe 20% rast, a tovarne pa majo v tem primeru 12% rast. V celoti vzeto so skupne službe rastle počasneje kot tovarne.

Najbolj informativne podatke o stanju kadrov dobimo po primerjavi posameznih enot.

VS kadri: Pri višje strokovnem kadru je 31,4% ustrezno

zasedenih delovnih mest (izobrazba in delovno mesto sovpadata); pri nekaterih enotah je sovpadanje celo 80%, pri nekaterih večjih in starejših pa žal komaj okrog 10%. V taki kadrovski situaciji — visoke sistematizacije in neustrezne zasedbe delovnih mest — nastopa velika možnost brezuspešne borbe med obrtniško in industrijsko miselnostjo.

SS kadri: Kadrovska situacija je še slabša pri srednjih strokovnih kadrih, kjer je le 26,5% delovnih mest ustrezno zasedenih, obstaja pa tudi večja enota samo s 5% ustrezno zasedbo — slabše so zasedene spet večje in starejše enote — a imamo pa tudi enoto z dosledno izvedeno zasedbo delovnih mest po zahtevah analize delovnih mest ali osmišlene kadrovske politike, kjer je praktično 100% prekrivanje.

VK kadri: Boljše proporce srečujemo pri VK delovnih mestih, kjer je v dobri tretjini enot 100% prekrivanje med delovnim mestom in kvalifikacijo, celo najslabša enota ima 68% prekrivanje; v podjetju nastopa 79% sovpadanje.

KV delavci: Redkeje 100% sovpadata izobrazba in kvalifikacija pri KV delovnih mestih, kjer najdemo enoto komaj z 41% prekrivanjem; v podjetju znaša to sovpadanje 66,7% ali točno dvostransko.

Spregovoriti kaže tudi o razmerah med posameznimi kategorijami delavcev.

Tabela 5: Razmerje posameznih kategorij delavcev do ostalega kolektiva.

(Dalje na 6. strani)

dolgoročne obveznosti in ostane še 123 milj. sredstev za sklade, če bi se pa upoštevali osebni dohodki po predlogu tovarne, pa bi ostanek znižal na približno milijonov dinarjev,

— Če v tovarni ne bi bil odpravljen prometni davek, bi koncem leta ob realizaciji plana izkazala 329 milj. nekritih obveznosti.

Takšni so osnovni podatki o rentabilnosti in gospodarski aktivnosti tovarne.

V letu 1962 in 1963 so bili povprečni osebni dohodki v tovarni Avtoizdelkov za približno 5% izpod povprečja tovarn, v letu 1964 za 14,3%. Izpadla vsota bruto osebnih dohodkov v treh letih računa-joč od povprečja osebnih dohodkov tovarn znaša 113,4 milijonov din.

Samo zato je bilo v predlo-
gu plana predlagano poveča-
nje 35 %, da se osebni do-
hodki izravnajo.

Nadalje se postavlja vprašanje ali je bila tovarna sposobna z lastnimi sredstvi kriti tolikšne osebne dohodke kot so znašali v povprečju za tovarne?

osebnih dohodkov pa od pred
laganih 48,3 % na 35 %.

Za vse ostale tovarne so bili osebni dohodki izračunani po sklepu upravnega odbora in v vseh primerih znižani za toliko, da je bila dosežena skladnost v gibanju osebnih dohodkov s pričakovano produktivnostjo. V tem pogledu je bila tovarna Avtoizdelkov izvzeta zaradi že povedanih razlogov, ker bi sicer mogla povprečni osebni dohodek zvišati le za največ 20 %, v nobenem primeru pa ne po svojem predlogu, ker se fizični obseg in neto produkt na za poslenega gibljeta takole:

Gibanje neto produkta in ščem v letu 1962 na zaposle-
sebnih dohodkov je z izhodi- nega takole:

	Neto produkt			Osební dohodek		
	Tovarne	Avtoizd.	Indeks	Tovarne	Avtoizd.	Indeks
1962	100	100	163,2	100	100	95,3
1963	139	125	146,7	119	118	94,3
1964	141	138	159,9	147	132	85,7
1965	176	157	145,4	169	178	100,7
predl. tovarne				(169)	196	110,7

Iz primerjave med gibanjem
neto produkta in osebnih do-
hodkov na zaposlenega je raz-
vidno tole:

— da je povprečna stopnja rasti neto produkta v tovarnah 21,00, v Avtoizdelkih 16,25, torej nižja,

— da je neto produkt na zaposlenega v tovarni Avtoizdelkov v odnosu na vse tovarne povprečno kar za približno 50 % večji, vendar re-

lativno razmerje (indeksi) pada v škodo tovarne,

— da je povprečna stopnja rasti osebnih dohodkov v tovarnah 19,25, v Avtoizdelkih 21,50 torej višje, če pa bi se upošteval predlog tovarne za povečanje osebnih dohodkov pa bi povprečna stopnja rasti znašala 27,25.

Povprečni osebni dohodki so se v preteklih letih gibali v tovarni izpod povprečja vseh tovarn in sicer:

	Na zaposl. v tovarni povpr. manj v din	V %	Skupni znesek bruto razlik OD
1962	— 1.351	4,7	— 8.618
1963	— 1.945	5,7	— 20.394
1964	— 6.002	4,3	— 84.594
1965 — plan	+ 381	0,7	+ 6.084
1965 — predlog tov.	+ 5.213	10,7	+ 82.762

Izračun pokaže tole:	Real. 1962	Real. 1963	Real 1964
Čisti dohodek	188.392	422.157	795.725
Osební dohodek	175.191	451.311	645.688
Ost. čistega dohodka	13.201	— 19.154	150.037
Prispevki iz ostanka			
čistega dohodka	10.947	26.421	45.538
Skladi tovarne	2.254	— 45.575	104.499
Dolgoročne obveznosti			
(glavnica)	24.998	28.782	114.908
Razlika	— 22.744	— 74.357	— 10.409

Vsota osebnih dohodkov je preteklih letih tako nizki v zgornji razdelitvi dohodka osebni dohodki.

povečana samo za ugotovljene minus zneske osebnih dohodkov, da bi tovarna dosegla obravnavano povprečje ostalih tovarn. Razvidno je, da v nobenem letu ne bi mogla kriti dolgoročnih obveznosti. V tem tiči tudi odgovor za kaj v tovarni Avtoizdelkov v

Ali je lahko sporna primerjava tovarne Avtoizdelkov naproti vsem ostalim tovarnam in predlog, da se osebni dohodki izravnavajo s povprečjem tovarn. Na zaposlenega so skupni rezultati ugodnejši kot samo za tovarno Avtoizdelkov.

	Neto produkt	Osební dohodek		
	Tovarne	Avto-izdelki	Tov.	Avto-izdelki
1963				
1962	139,2	143,5	118,7	117,5
1964				
1963	101,3	96,3	123,6	112,4
1965				
1964	125,0	113,7	114,9	135,0
1965				
1962	176,3	157,1	168,6	178,4

Razvidno je, da je letna dinamika rasti neto produkta in osebnih dohodkov v tovar-

nah ugodnejša kot v tovarni Avtoizdelkov, zato smo tudi na podlagi vseh obravnavanih podatkov formulirali planski izdelek, povprečno povečanje

	Fizični obseg	Neto produkt	Osební dohodek
1965			
1964	126,1	113,7	135,0

V vsakem primeru bi bil najvišji opravičljiv porast le 26,1 %, brez upoštevanja sklepa upravnega odbora, ki dovoljuje največ 20 % povečanje osebnih dohodkov.

S tem je tovarna pridobila 86 milj. več sredstev za osebne dohodke, kot bi bila sicer do njih opravičena po računu s katerim se je regulirala vsota osebnih dohodkov ostalim tovarnam.

Glede na nekatere ne dovolj konkretizirane ugotovitve in mnenja v članku je mogoče ugotoviti tole:

1. Tovarna v letu 1962 in 1963 ni mogla osebne dohodke poljubno regulirati, ker ni imela sredstev in v obeh letih ni krila svojih obveznosti (primanikljaj 68 mili.).

2. V letu 1964 je situacija za tovarno ugodnejša, vendar z ostankom razpoložljivih sredstev (68 milj.) krije računsko le primanjkljaj iz preteklih dveh let.

3. V letu 1965 se situacija v tovarni bistveno spremeni in se uvršča med najbolj akumulativne, po našem mnenju pretežno zaradi sprememb v obdavčenju.

Če je tako tedaj je:

1. tovarna do vključno 1964
z ustvarjenimi sredstvi krila
samo sebe.

2. nastaja vprašanje, če je ob taki dosežanji ekonomski orientaciji, zaradi spremenjenih pogojev najbolj primerno novo pridobljena sredstva uporabiti po predlogu tovarne. Tovarni bi za sklade ob upoštevanju njihovega predloga ostale 47 mili. dinarjev.

Morda bi bilo na podlagi obravnavanih podatkov in iz njih izvirajočih ugotovitev (Dalje na 6. strani)

	Realiza-		Realiza-		Realiza-		Plan (I)		Plan (II)	1965 (brez olajšav prometnega davka)	VERIŽNI INDEKS						
	cija 1962		cija 1963		cija 1964		1965				1963	1964	1965	1965	1965		
													(I)	(II)	(I)	(I)	
											1962	1963	1964	1964	1962		
CELOTNI DOHODEK	1,929.144	100,0	3,031.796	100,0	3,917.914	100,0	5,445.350	100,0	5,445.350	100,0	157,2	129,2	139,0	139,0	282,3		
Porabljena sredstva	1,348.881	69,9	1,853.862	61,1	2,170.648	55,4	3,304.381	60,7	3,304.381	60,7	137,4	117,1	152,2	152,2	245,0		
Neto produkt	580.263	30,1	1,177.934	38,9	1,747.266	44,6	2,140.969	39,3	2,140.969	39,3	203,0	148,3	122,5	122,5	369,0		
Poslovni stroški (brez DPP)	1,437.237	74,5	2,076.845	68,5	2,422.686	61,8	3,542.174	65,1	3,242.174	65,1	144,5	116,7	146,2	146,2	246,5		
Prom. davek — zvezni	1,707.505	88,5	2,500.876	82,5	2,981.767	14,3	225.482	4,1	797.342	14,6	156,9	131,8	40,3	142,6	83,4		
SKUPAJ — poslovni str.	270.268	14,0	424.031	14,0	559.081	76,1	3,767.656	69,2	4,339.516	79,7	146,5	119,2	126,4	145,5	220,7		
DOHODEK	221.638	11,5	530.920	17,5	936.147	23,9	1,677.694	30,8	1,105.834	20,3	239,5	176,3	179,2	118,1	757,0		
ČISTI DOHODEK	188.392	100,0	432.157	100,0	795.725	100,0	1,426.040	100,0	939.959	100,0	229,4	184,1	179,2	118,1	757,0		
OSEBNI DOHODEK	166.573	88,4	430.917	99,7	561.094	70,5	847.333	59,4	847.333	90,1	258,7	130,2	151,0	151,0	508,7		
OSTANEK ČISTEGA DOH.	21.819	11,6	1.240	0,3	234.632	29,5	578.707	40,6	92.626	9,9	5,7	21,9	246,6	39,5	52,3		
Prispevki iz ostanka čistega dohodka	10.947		26.421		51.375		67.544		34.004								
Skladi tovarne	10.872		— 25.181		183.257		511.163		58.622								
Dolgoročne obveznosti (glavnica)	24.998		28.782		114.908		387.769		387.769								
RAZLIKA	— 14.126		— 53.963		+ 68.349		+ 123.394		— 329.147								

Investicije »Iskre« v novih pogojih gospodarjenja

Kadri v podjetju v letu 1963 in 1964

(Nadaljevanje s 1. strani)

de na gradbena dela, ki obsegajo razne novogradnje, delne rekonstrukcije in adaptacije cca 27 %, ostanek pa odpade na nabavo razne nadomestne opreme, kar znaša cca 73 %. V strukturi proizvodne opreme je močnejše zastopana uvozna oprema, ki predstavlja 48 % cca vseh nabav, medtem ko ostalih 52 % odpade na opremo domačega porekla in ki kompletira uvoženo.

Ugodno sklenjeni komercialni angažmani ob odobritvi komerc. kreditov v inozemstvu, vse pa v povezavi s komercialnimi protipogoji nudijo solidno osnovo za razvoj Iskre. Dobavitelj opreme so namreč zavezani odkupiti pomemben del Iskrine proizvodnje, kar je dalo močan vzgled na razvoju in še hitrejši izgradnji tovarn. Investicijski sektor se je razvil iz nekdanjega zametka Kapitalne izgradnje; moral se je naglo prilagoditi novo nastali situaciji. Nemahtne težave pri notranji organizaciji in konsolidaciji niso smele vplivati na teren. Strma in težka je bila pot, da se najprej uredi formalnosti okoli predračunske, tehnične dokumentacije, razne ekspropiracije in odkupov. Vse to je zahtevalo določen čas, malo za tem so se začela razvijati zelo intenzivno gradbena dela.

Paralelno s tem se je v raznih komisijah opravljalo nič manj težaško delo okoli izbora potrebne opreme — posebno uvozne — ki jo naj kompletira domača. Vse te priprave so bile že v letu 1963 že toliko nared, da se je postopoma zaključevalo in končno sklenilo 11 raznih pogodb (Anglija, Italija, Nemčija in Švica). Vse te pogodbe vsebujejo preko 750 prilog z najmanj 10 do 12 tisoč postavkami. Prve pošiljke opreme iz inozemstva so že prihajale v začetku avgusta 1964, oprema pa je bila namenjena prioriteto določenim tovarnam (Feriti in Magneti).

Kontaktizirani se je začelo tudi domače proizvajalce opreme, sklepati dobavne pogodbe in naročila, vse z namenom, da se pravilno uskladi potek gradenj in dotok opreme.

Prav gotovo je zanimiv podatek, da je bil konec leta 1962 izkoriščenih le skromnih 23 % vseh do tedaj odobrenih sredstev, medtem ko je že naslednje leto bila slika popolnoma drugačna. Od vseh odobrenih sredstev za dobo 1962 in 1963 je ostalo neizkoriščenih le 24,3 %, ki pa so bila dejansko z razvitimi deli na terenu že tudi angažirana.

Pestra struktura raznih investicij iz različnih obdobj, lokacij in izvorov ter sistemov financiranja nam potrjuje konglomerat, ki se odraža v podedovanem financira-

nju integriranih 4 podjetij z razliko od rekonstrukcij odobrenih v letu 1962 in kasneje izkristaliziranega znanega programa, ki ga imenujemo »Aneks II« in raznih tipično strojnih rekonstrukcij iz raznega deviznega kreditiranja je predstavljala labirint, v katerem se je moral Investicijski sektor takoj orientirati.

Iskri in družbi v ponos so že danes zgrajena tovarna Avtomatskih telefonskih central v Kranju, ki predstavlja z ostalimi rekonstrukcijami v Kranju, kot n. pr. Tovarna standardnih delov, Umetnih mas in Orodjarna bodoč kompleks tovarn v Kranju.

V ljubljanskem bazenu se že močno odraža kontura tovarniškega kompleksa, saj so tam locirane in pred neposredno dograditvijo: Tovarna feritov, Tovarna magnetov, Tovarna elektronskih naprav, poleg Tovarne signalno varnostnih naprav, ki je v III. gradbeni fazi. Prav gotovo predstavlja eno največjih in proizvodno izredno zanimivih tovarn Tovarna polprevodnikov v Trbovljah. Ogromna sredstva so vložena v Tovarno avtoelektrike v Novi Gorici, lepo pa se tudi razvija in sanira stanje v Tovarni RA sprejemnikov v Sežani.

Tovarna kondenzatorjev v Semiču je prav gotovo lepa pridobitev, ne samo za podjetje, ampak tudi za okoliško prebivalstvo, ki je dobilo sodobno zgrajeno proizvodno enoto.

Vendar vsi ti izredni startni uspehi, ki so z nezadržanim tempom razvoja paralelno potrebovali urejeno in nemoteno financiranje v obliki likvidnih trans, so že v drugi polovici leta 1964 naleteli na najtežje pogoje nadaljnjega dela in razvoja.

Ze takrat so se namreč začeli kazati znaki, da kreditni potencial, ki je bil formalno odobren na papirju, ne bo mogel slediti tempu izgradnje in s tem plačevanju nastajajočih obvez.

Vedno bolj se je ožil krog okrog odpiranja akreditivov, plačevanja carine za opremo, ki je v carinskih skladiščih pritiskala na sredstva. Oprema se je začela kopičiti v domačih carinskih skladiščih in v skladiščih dobaviteljev. Ze takrat so pošiljke uvozne opreme zapadle v ležarino, ki znaša 2 din na kg opreme dnevno.

V kolikor je še bilo prostih sredstev, so bila le-ta prvenstveno uporabljena za reševanje opreme, medtem ko se obveznosti za gradbena dela ob koncu leta 1964 niso mogla več finančno likvidirati. Ze nekako od oktobra 1964 naprej je naročanje domače opreme popolnoma stopirano. V taki situaciji so bili že v letu 1964 od strani Investicijskega sektorja predloženi ukrepi za delne restrikcije (Mokronog). Izvršena je bila

temeljita in vsestranska revizija pretečenih podražitev, tako da se opušta vse stroške, ki za proizvodnjo niso bistveni.

V novejšem času so nastale težave še zaradi administrativnih ukrepov, kot n. pr. polaganje 10 % — nega depozita razen tega pa je še predpisano obremenjevanje investicijskih sredstev z 2 % v korist poplavljenih krajev. Na koncu je tudi Iskra zajela gospodarska in devizna reforma, kar ne more ostati brez občutnejših posledic. Investicijski sektor je sledeč vsem najavljenim ukrepom, ukrepom svoje stalno prilagajal na terenu tako, da se prepreči nepopravljivo škodo.

Vsi preventivni ukrepi pa niso mogli zadržati navala uvozne opreme, saj se danes nahaja več mesecev v raznih carinskih skladiščih nad 300 milijonov razne opreme; na poti je je za okoli 500 milijonov, medtem ko je v inozemstvu zaradi še neodprtih akreditivov zadržane opreme za preko 1 milijarde dinarjev. Vzrok za tako stanje je pomanjkanje likvidnih sredstev za odpiranje akreditivov in tekoče plačevanje — carine in ostalih stroškov.

Res je, da se je danes Iskra znašla v novih pogojih gospodarjenja, saj ji je reforma narprila v najtežjih pogojih razvoja težko nalogo sanirati znotraj svoje stanje. Velika peza investicij, pomanjkanje obratnih sredstev, prevzete izvozne obveznosti, odplačevanje starih obvez za najeta investicijska sredstva in odkupovanje menic za odobrene komercialne kredite, vse to so problemi, ki tarejo trinajstisoč članski kolektiv.

Danes so gradbena dela takorekoč ustavljena, domača oprema stopirana, sam uvoz opreme pa v občutnejši zakasnitvi, saj se ta kasnitev ocenjuje do 6 mesecev. Ostale so večje neoporne obveznosti za gradbena dela, za nekaj že dobavljene domače opreme in izvršene instalacije, za neodprte akreditive in neoporne carino.

Gospodarska in s tem devizna reforma povzročajo na investicijskem tržišču nove težje pogoje, ki bodo imeli vpliv na nadaljnji razvoj in izgradnjo podjetja. Ze danes lahko trdimo, da so ti pogoji narekovali revizijo proizvodnega programa. S tem postopkom v najožji povezavi se bo moral prilagoditi časovni in materialni plan perspektivne izgradnje našega podjetja.

Pričakovati je prehodni čas, poln težav, preden se bomo znašli v novih pogojih gospodarjenja, v katerih investicije ne morejo ostati na zadnjem mestu. Tedaj se bo moralo ponovno na startno črto — saj smo vsi podpisali kolektivno menico, ki jo bo treba nekega dne izkupiti.

A. M.

(Nadaljevanje s 4. strani)

VS: ostali	1:7,7	1:28,8
SS: ostali	1:6,2	1:11,4
KV, VK: ostali		
(poklicni)	1:2,4	1:2,2
VS: SS	1:1,3	1:2,4

Omeniti kaže, da stoji v neki enoti nasproti 3 VS delavcem komaj 1, ki je drugače sistemiziran. Na drugi strani pa obstajajo enoti, ki premorejo komaj 1 delavca z dejansko VS. V nekaterih delovnih enotah pride 1 SS delavec na 1 ostalega delavca, ki so drugače sistemizirani, a v najslabšem primeru pa 1 SS nasproti 50 ostalim delavcem. Pri poklicnih delavcih razmerja niso tako slaba, saj imamo v celoti vzeto manj sistemiziranih delovnih mest, kot je delavcev z zahtevanimi kvalifikacijami, pri čemer pa mnogi ne delajo v poklicu.

V strokovni receptualni literaturi je pogosto obravnavano razmerje med VS in SS delovnimi kadra. Pri nas je to razmerje po zasedbi delovnih mest silno slabo, saj je VS: SS = 1:1,3 in kot tako je nenormalno za tekoče poslovanje, saj okvirna priporočila dajejo proporcije 1:3 (na kar močno vpliva narava dela — proizvodnja). Normalnemu receptualnemu stanju je mnogo bližji proporc med dejanskimi kvalifikacijami, saj je to razmerje VS: SS kar 1:2,4. To razmerje morda nakazuje na politiko formiranja kadrov, ki bo verjetno moralo iti v prid večjega deleža SS kadrov.

Z obravnavanimi strukturami, proporcij itd. nismo izčrpali vseh možnih in skoraj potrebnih podatkov o

strukturalnih odnosih v podjetju npr. zanimiv je indeks rasti zaposlenih v posameznih enotah, vendar pa vsaj okvirno pojasnjujejo nekatere tendence in stanja, na katere vplivajo kadri v podjetju.

Podani sestav kadrov, odnosi posameznih kategorij, nas morda informirajo o tem kar naši kadri znajo-oz, kakšne delovne zahteve se prednje postavljajo. Nastane pa vprašanje ali to tudi (z)morejo, saj (1) ponekod ugotavljamo pravi prepad med tem, kar bi naj znali in kar znajo, (2) nadaljnje uspešno delo ukinja ali vsaj močno hromi stalno in pereče pomanjkanje reprodukcijskih materialov in (3) končno ob skokovitem porastu redka in iztrošena sredstva za delo pomenijo pravo zavoro za učinkovito delo, ne glede na kadre, ki jih imamo. Splet nekaterih navedenih (in ne navadnih pogojev) v okviru podjetja in sopogojujočih činiteljev zunaj podjetja vodi do nekaterih negativnih oblik v delovnem hotenju. Ob izboljšani kadrovski strukturi bo navedeno stanje treba preiti, mobilizirati subjektivne sile.

Stanje kadrov se v zadnjem času ni bistveno spremenilo, saj se je priliv nove delovne sile ustalil; še več po nekaterih enotah se je zaradi težav z reprodukcijskim materialom in pomanjkanja dela moralo zmanjšati število delavcev. V posameznih enotah so bile sicer manjše spremembe, spremenila so se razmerja med posameznimi kategorijami sistemiziranih delovnih mest.

Še enkrat! »Nalijmo v čaše čistega vina«

(Nadaljevanje s 5. strani)

primerno presojati umestnost mnenj, ki jih navaja pisec članka.

Tovarna je v I. polletju letos realizirala letni proizvodni plan le v višini 39,7 % (po mesečni polletni dinamiki 86,2 %) in ima po planskih merilih izplačanih že 47,4 % osebnih dohodkov od letnega plana, ali po uveljavljenih faktorjih za 59 milijonov preveč nasproti realizaciji proizvodnega plana.

Vsak izpad v planirani proizvodnji pomeni zniževanje predvidenega rezultata ob neizpremenjenih dolgoročnih obveznostih.

Ali bo tovarna dosežanji izpad proizvodnje mogla nadoknaditi, ali bo uspela zagotoviti tak rezultat, kar je izhodišče obravnavanega problema, da bo krila dolgoročne obveznosti in si zagotovila osebne dohodke v predlagani višini?

Menimo, da je v podatkih, ki so v tem sestavku obravnavani toliko otipljivih argumentov, da je mogoče realno presoditi, ali je bil, ali ni bil predlog glede osebnih dohodkov za tovarno Avtoizdelkov utemeljen.

**FINANČNI SEKTOR
SLUŽBA ZA PLAN
IN ANALIZO**

Opomba uredništva: Na članek v prejšnji številki od 29. julija pod naslovom »Nalijmo si v čaše čistega vina«, ki ga je poslal Valter Križman (Tovarna avtoelektričnih izdelkov Nova Gorica), v katerem kritično obravnava sklep DS podjetja zaradi zvišanja OD, ki se razhaja s predlogi DS tovarne v Novi Gorici — smo v tej številki objavili odgovor strokovne službe podjetja. V naslednji številki pa bomo bralce seznanili z odgovori samoupravnih organov podjetja.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi 12. seje UO podjetja (30. 7. 1965)

Upravni odbor je sprejel naslednje okvirne termine za obravnavo na upravnem odboru podjetja:

- realizacija gospodarske reforme v podjetju
- 14. avgust tega leta; rebalans proizvodnega plana podjetja
- 21. avgust tega leta; rebalans gospodarskega plana podjetja
- 1. oktober tega leta.

V zvezi s povišanjem OD je UO sprejel naslednje sklepe:

a) Neto obračunske postavke osebnih dohodkov se od 1. 7. 1965 dalje povečajo največ do 15 odstotkov, to je za 2,2 odstotka več kot znašajo odpravljeni prispevki iz osebnih dohodkov ob upoštevanju ekonomskih možnosti vsake poslovne enote posebej s tem, da se zagotovi minimalno povišanje 12,8 odstotka v povprečju na zaposlenega člana kolektiva.

b) Dejanska izplačila povečanih osebnih dohodkov se tudi v bodoče regulirajo glede na realizacijo proizvodnje po določilih, uveljavljenih v gospodarskem planu za leto 1965.

c) vsako dodatno povečanje osebnih dohodkov naj se uveljavi takrat, ko bodo poslovne enote izračunale efekti gospodarske reforme in ugotovile, koliko jim novi rezultati dovoljujejo povečati osebni dohodek nad tem predlogom.

č) UO daje priporočilo, da se odločanje o povišanju OD za posamezna delovna mesta oziroma posamezne plačilne grupe znotraj delovnih enot podjetja prepusti enotam samim v mejah, navedenih v točki 1). Pri tem naj se po možnosti upoštevajo priporočila sindikalnega odbora podjetja.

d) Ostala izplačila, kot dnevnice, potni stroški, dodatki za ločeno življenje itd., se izplačujejo v dosedanj višini, vendar se smatrajo izplačila od 26. 7. 1965 pa do definitivnega izračuna oz. sprejema teh izračunov na DS podjetja, kot akontacije.

e) UO sprejema poročila za mesec junij:

- a) proizvodno poročilo
- b) prodajno poročilo
- c) nabavno poročilo
- č) finančno poročilo

in odobrava predlog ukrepov, ki so podani v poročilu generalnega direktorja.

f) V zvezi z obravnavo realizacije sanacijskih ukrepov UO sprejema dodatno naslednja sklepa:

a) UO pooblašča finančni sektor in nabavno organizacijo podjetja, da ustavi sprovedbo vseh nabavnih nalogov v tistih tovarnah, ki veže obratnih sredstev niso zmanjšale po planu, ki je določen s sanacijskim načrtom podjetja.

b) Sprememba sklepa 9. seje UO podjetja pod točko 2 c) zadnji odstavek:

O zmanjšanju oz. ukinitvi proizvodnje v posameznih tovarnah odloča dokončno generalni direktor podjetja in o tem tekoče poroča UO.

Glede kritja stroškov adaptacije poklicne šole v Ljubljani je UO mnenja, da ostane tovarna Avtomatika Ljubljana-Pržan nosilec obveznosti, katere je sprejela v posebnem sporazumu skupno z ostalimi tovarnimi. Obstaja pa možnost, da tovarna skuša doseči sporazum za prenos dela teh obveznosti na ostale tovarne podjetja v Ljubljani.

Finančni sektor se zadolži za realizacijo tega sklepa.

Kadrovska služba naj skupno z vsemi prizadeti tovarnimi prouči smernice za nadaljnje vključevanje učenčev v poklicne šole spričo redukcije delovne sile in jih uskladi z novimi predpisi zveznih organov.

dejansko lastno in doseženo prodajno ceno na zunanjem trgu z ozirom na zahtevek tovarne, ki je bil dan 15. 1. 1965. Kakšna bo višina pokrivanja te izgube, naj tovarna prouči skupaj s PSO, katere naj poda ustrezen predlog, tako kot za tovarno Elementi, Avtomatiko in Polprevodnike. Pokritje izgube se izplača samo na podlagi realizacije izvozne pogodbe.

V planu za leto 1966 naj se montaža in servis v PSO preimenujeta iz neproizvodne v proizvodno dejavnost.

Pripombe Tovarne elementov Ljubljana DS ne more sprejeti, ker je 5 % najnižja mera, ki jo morajo tovarne doseči. Tak sklep obvezuje tovarne, ki niso

teh stroškov planirale realno, da ta odstotek povečajo na realno možno mero.

Glede pripombe tovarne Elektromehanike Kranj se DS strinja s predlogom UO, da se zadrži 20 % stimulacija oz. destimulacija na račun preseganja oziroma prihrankov na stroških tako, kot je predvideno s pravilnikom o OD podjetja in gospodarskim planom podjetja.

V zvezi s programom delovnih organizacij se pri ZZA stroški za bazični razvoj znižajo za 187 milijonov, pri šolskem centru pa se znižajo za 20 milijonov, vendar pa odstotek, ki je bil namenjen šolskemu centru, v predlogu gospodarskega plana podjetja ostane nespremenjen.

Letovanje v Trenti

Kjer se izliva Zadnjica v Sočo, se prične v svojem dolžnjem koncu ena najlepših alpskih dolin — Trenta. Med strmimi skalnimi gorami, nižje od drevesne meje poraslimi z ruševjem in še nižje je macesni in smrečjem, se peni po pečevju, kaminih in globelih snežnica, marsikje veliko prekrasnih slapov. Zeleno-modra hči planin zbira to razpenjeno vodovje v divji romantični strugi in s svojim monotonim a glasnim šumenjem kotičku doline k se večji idiličnosti. Škoda, da te naravne krasote, ki jih tuji tako zelo cenijo, nam Slovencem sodeč po obiskih doline niso vseh in pri izbiri kraja za oddih skoraj vselej prevladuje — morje.

V Trenti Na Logu ima naše podjetje svoj počitniški dom. Tik avtobusne postaje, na lepem položnem prostoru daje poslopje že po prvih korakih vtis modernega urejenega hotela, kar bi vsekakor lahko bil, čeprav je bila to nekoč italijanska kasarna obmejnih vojakov. Tedanji IEV je adaptiral le nekaj prostorov in v teh je naš počitniški dom. Nekaj drugih zasilo urejenih zavzema danes turistično alpinistični muzej, ostali prostori poslopja pa so še prazni, brez oken in čakajo še obnove.

Letos je upravnica, kuharica, perica, domala vse v eni osebi tov. Marija Kolenc. Pri delu — bolj administraciji in nabavi — ji neuračno pomaga hčerka Ljuba in tako predstavljata obe celotni personal počitniškega doma. Ze na prvi pogled je jasno, da bi se uprava počitniške skupnosti letos rada znebila vsakoletne negativne bilance doma, vendar je šla to pot vsaj glede personala nekoliko predaleč. Zahtevati od ene same osebe toliko dnevnega dela ni prav in vrh tega skuhati tudi tri dnevne obroke po zamisljeni prvotni kalkulaciji za 400 do 500 dinarjev — pravcati čudež. Za hrano porabi sedaj dnevno nekaj manj

kot tisoč dinarjev, ostalih šeststo dinarjev pa velja predložiti. Letošnja bilanca doših alpskih dolin — Trenta, ma na podlagi kalkulacij pred gospodarsko reformo torej ne bo negativna.

Tov. Kolenčeva mi je ob razgovoru dejala, da so gostje s hrano povprečno zadovoljni (Dalje na 8. strani)

Tudi v Novi Gorici ukrepi za varčevanje

Na eni izmed svojih zadnjih zasedanj je tudi delavski svet tovarne avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici sprejel nekatere sklepe, oz. ukrepe, ki naj bi pripomogli k zmanjšanju poslovnih stroškov. K tem ukrepom je prištet med drugim tudi tega, da je trenutno prepovedano vsakršno zaposlovanje nove delovne sile, pa tudi v primerih, ko bi prišlo do tega, da bi kdo izmed zaposlenih odpovedal delovno razmerje. Nadalje je DS sklenil temeljito proučiti posamezna delovna mesta, da bi tako ugotovili, kje bi bilo mogoče sprostiti določeno delovno silo in jo usmeriti na delovna mesta, kjer bi glede na povečane naloge potrebovali več delavcev.

Delavski svet je sklenil, naj strokovne službe ppskrbijo, da bodo vsi normativi v tovarni izpolnjeni realno, kar se zlasti velja za obratovna sredstva. Tako po količini, kakor tudi po kvaliteti naj proizvodnja skrbí za redno poslovanje za izvoz, da ne bi zaradi neizpolnjevanja izvoznih obveznosti tovarna prišla še v hušje okoliščine v zvezi z uvoznim in domačim reprodukcijskim materialom.

Nadaljnji sklepi se nanašajo na varčevanje z električno energijo in vodo, kakor tudi na porabo pisarniškega in drugega materiala, kar vse naj vpliva na znižanje poslovnih stroškov in s tem na rentabilnost poslovanja tovarne.

DS h gospodarskemu planu podjetja

H gospodarskemu planu podjetja za leto 1965 je UO podjetja sprejel k posameznim poglavjem sklepe, ki smo jih v celoti objavili v št. 25 našega časopisa. Na 4. zasedanju 16. 7. 1965 je DS podjetja zadevno obravnaval plan, sklepe in predloge UO. Ker je DS v zaključkih v dokajšnji višini sprejel omenjene sklepe in predloge UO, bomo bralce seznanili le z dodatnimi sklepi oz. spremembami, ki jih je sprejel DS na zadnjem zasedanju.

Člansko vprašanje v zvezi s planom za leto 1966:

DS se strinja s sklepom 10. seje UO podjetja, in sicer, da je rok 15. december za prvo razpravo na organih upravljanja nerealen ter ga prelaga na 15. januar. Službe podjetja in tovarni morajo vse roke prilagoditi temu terminu. DS sodi, da je ta rok dokončen in ga ne smemo v nobenem slučaju podaljševati.

DS odobrava programske osnove za sestavo gospodarskega plana za leto 1966 kot jih je predložil UO podjetja.

Obrazložitev UO glede prekoraitve rokov za sprejetje gospodarskega plana za leto 1965:

DS sprejema na znanje obrazložitev UO podjetja glede zakasnitve oziroma prekoraitve rokov za sprejetje gospodarskega plana za leto 1965.

Gospodarski plan za 1. 1965: Na 1. poglavje DS nima pripomb, daje pa priporočilo, da strokovne službe ta del v rebalansu plana za leto 1965 in v gospodarskem planu za leto 1966 obdelajo obširneje v smislu razprave na DS tako, da člani DS dobijo že v tem poglavju jas-

nost nad osnovami, ki plan pogojujejo.

Glede pripombe tovarne Instrumenti Otoče, da je fizični obseg proizvodnje previsok za 119 milijonov, DS sodi, da se to upošteva pri rebalansu gospodarskega plana.

Glede pripomb PSO je DS na predlog UO sprejel naslednje sklepe:

Problem veze obratnih sredstev v rezervnih delih se prouči ob sprejemanju rebalansa plana, zlasti za tisti del zalog rezervnih delov, ki se nanašajo na že opuščeno proizvodnjo.

DS vztraja pri saldu kupcev konec leta, kot je predvideno z gospodarskim planom, glede faktorja obračuna pa sodi, da se ponovno prouči in eventualne spremembe po predhodni odobritvi vnese v rebalansirani gospodarski plan podjetja.

V zvezi z vprašanjem o obračunavanju OD za delo v podaljšanem delovnem času in sklepom 10. seje UO pod točko 2 c) je DS sprejel sklep, da se delo v podaljšanem delovnem času obračuna še naprej po osnovah, povečanih za največ 50 %, vendar pa se enotam podjetja daje možnost, da se plafonira %

povečanja do 50 % in da same odločajo o tem, kakšna bo višina tega odstotka.

V zvezi s predlogom tovarne Avtoizdelki Nova Gorica, da se povprečni OD povečajo za 48,3 %, DS sprejema sklep na osnovi razprave po predloženi dokumentaciji, da se povprečni OD poveča za 35 %.

Na dodatni predlog Tovarne instrumentov o povišanju OD je DS sprejel sklep, da se neizkoriščen del v višini 33.028.000 upošteva v lanskolletni masi kot osnova za izračun povprečja v letu 1965. Odstotek porasta 3,6 % ostane v letošnjem letu neizpremenjen.

Glede predloga tovarne Aparati za 30,7 % povišanje OD je DS sprejel sklep, da se OD v tej tovarni povišuje v primerjavi z lanskim letom za 19,3 %, kar je utemeljeno s porastom produktivnosti oziroma neto produktom.

Glede pripomb tovarne Polprevodniki in Elektromotorji se DS strinja z ugotovitvami UO, in sicer:

Razmerje med izvozom in uvozom je glede na sistem planiranja pravilno.

Koriščenje retencijske kvote naj ostane tako, kot je predvideno z gospodarskim planom, ker je v skladu s sklepom 5 c) 34. seje UO podjetja. Predlog te tovarne bo obravnavan, to ga bo proučila gospodarska komisija.

Tovarna je upravičena do dela pokritja izgube med

Letovanje v Trenti

(Nadaljevanje s 7. strani)
voljni. Kljub temu bi rada spekla kot dodatek še kaj peciva ali podobnega in pripravila nasploh bolj zahtevna jedila, vendar zaradi preobsežnega drugega dela tega ne utegne. Kuhinja nima dovolj posode, o mehanizaciji ni sledu, celotno pranje je še vedno klasično, dnevne administracije o porabljenih živilih pa je vse preveč.

Po izdatni večerji — obrok je obsegal golaž s polento — sem povabil nekaj letoviščarjev na kratek intervju, da povedo svoje mnenje o dobrih in slabih platih letošnjega letovanja v Trenti:

Sandi Grmek iz sežanske tovarne je komaj štiri mesece zaposlen v Iskri, zato je bil seveda prvič na letovanju v Trenti. Kot bivši natakar, torej strokovnjak v gostinstvu, je bil zelo zadovoljen z osnovo, zlasti postrežbo. Hrana je bila dobra, obroki zadostni in glede na ta odročni kraj s slabo preskrbo razmeroma poceni. Ob slabem vremenu, ki ga je v tem gorskem kraju precej, je pogrešal radio, morda gramofon ali televizor, še največ pa kako knjigo. Ne bi bilo napak, če bi počitniška skupnost zbrala nekaj knjig (ne knjižnico), ki bi bile na voljo letoviščarjem.

Dora Kremžar, delavka v oddelku relejev iz tovarne »Aparati« v Ljubljani je povedala naslednje: »Zelo mi je všeč v Trenti in tudi dobro se počutim. Z vsem sem zadovoljna, le pogrešam branja, vsaj dnevni časopis bi morali imeti.«

Ivanka Jane, delavka na tekočem traku števcev iz kranjske tovarne je povedala, da je bila povsem zadovoljna z oskrbo, opazila pa je, da

sta obe osebi doma preveč zaposleni. Vsaj snažilko bi uprava počitniške skupnosti lahko dodelila, tako da bi se kuharica ukvarjala le s pravo jedil. Pogreša kot ostali vsaj nekaj skromne zabave v obliki reproducirane glasbe, s plošč ali radia.

Dom v Trenti torej nima televizorja, radia niti gramofona, ne dobiva niti dnevnega časopisa, niti našega glasila ISKRA. Ker v Logu ni pošte niti trafike, časopisov tudi ni moč kupiti. Letoviščarji torej žive glede na poročila tako nekako kot stari Slovani. Novice zvedo le po prišlekih ustno. Vsekakor je to neugodno in dokajšnja malomarnost počitniške skupnosti, saj vse navedene aparate ki bi se jih mimogrede lahko sposodili za dva meseca, izdelujemo pravzaprav doma. Sicer pa tudi tod velja stara resnica, da je kovačeva kobila vedno bosa.

Domu v Trenti manjka tudi vsaj skromen bife. Cene v gostišču vis-a-vis v hotelu so namreč primerne le za inozemce, za naše delavce-letoviščarje pa dokaj pretirane.

Morda bo kdo od modernih Slovanov vzkliknil: »Prav je, da ni ne radia ne gramofona, ne televizorja in ne časopisov. Le tak počitek je lahko temeljit.« To velja res za nekatere vsega naveličane, vendar so pravzaprav izjeme. Naš delavec, in teh je večina, pa si želi pri oddihu še branja, glasbe in razvedrila.

Prav bi bilo, če bi se počitniška skupnost nekoliko zamislila ob teh pomanjkljivostih in storila kaj v prid boljšemu počutju letoviščarjev, saj je tudi od letnega odnosa v dokajšnji meri odvisna večja produktivnost dela.

Marjan Kralj

Zasluzeno v pokoj

Ta dni se je od sodelavcev V NOB je sodelovala od leta 1942 do konca vojne. Nesloviča dolgoletna marljiva in dvomno je, da je taka aktivna prikljubljena sodelavka Mari-nost vplivala na njeno zdravje.

Sodelavci so se od nje ob odhodu v zaslužni pokoj oslovlili v veselim razpoloženju s šopkom cvetic in daril, ki naj jo spominjajo na leta, ki jih je preživela v kolektivu.

Tudi mi ji od srca želimo, da bi pokoj uživala v zadovoljstvu in zdravju, saj ji je bila življenjska pot težka.

V naš kolektiv se je vključila 20. junija 1960, kjer se je neumorno borila za napredne ideje.

Tiha, skromna in vestna pri delu, je zadnja leta dela med nami preživela kot prikljubljena sodelavka.

K. I.

»Želim sodelavcem in vsem članom kolektiva v kranjski tovarni, da bi čimprej prišli na »zeleno vejo« in da bi kaj kmalu bral v Iskrinem časopisu o uspehih in medsebojnem razumevanju — je povedal ob slovesu tov. Ignac Aljančič, mojster ozobčanja v produkciji, ki je po 18 letih vestnega dela na tem mestu odšel v zaslužni pokoj. Lepo darilo, prisrčno slovo ter dobre želje so gotovo lep dokaz spoštovanja in prikljubljenosti med sodelavci. Kot strastnemu lovcu pa so primaknili še besede: »Pa dober lov!« čeprav se boja lovcu ne sme zažeti sreče.

Počitnice v naših domovih

(Nadaljevanje s 4. strani)
bila koristno razviti sodelovanje. Lahko predvidevamo, da bodo bodoči gospodarski ukrepi taki, da se bo moralo posvetiti več pozornosti počitniškim domovom če bodo člani kolektivov želeli svoje dopuste preživeti na morju, v hribih ali letoviščih, ker bodo komercialna gostinska podjetja precej draga.

Dom v Trenti je najlepše urejen z lepo kuhinjo. Obstaja možnost za povečanje prenočišč. Takrat bi prišlo do veljave in rentabilnega poslovanja tudi kuhinja.

Dom v Makarski ima kuhinjo v najetih privatnih prostorih, kar je zelo drago. V teh prostorih je ves inventar kar ga potrebuje kuhinja in restavracija, ki lahko sprejme naeknat do 80 ljudi. Z ozirom na dobre prometne zveze, zelo lepo obalo in kopališča bi bilo prav da tudi v Makarski nadaljujemo z organizacijo letovanja toda lastnih prostorih.

Camp »Mir« na Dugem otoku je sicer izredno romantičen in se nahaja v najlepšem predelu jadranskih otokov, vendar je zaradi slabih prometnih zvez, pomanjkanja vode in ker ni elektrike, neekonomičen. Posebej bo treba razpravljati o njem, ker je tam vloženi že cca 10 milijonov v nepremičnine, ki niso dograjene. Ves premičen inventar za kuhinjo, restavracijo, čolni in šotori pa bi se lahko prenesel na celino bodisi v Istro ali Dalmacijo, ter organiziral avto-camp v kraju, kjer so dobre komunikacije, voda in elektrika.

Tudi z drugimi skupnostmi, kot je to letos z občinskima sindikalnima svetoma Radovljica v Crikvenici in Ljubljana center v Selcah bi

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniško telekomunikacije — elektronske avtomatike — Uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Siavec — izhaja tedensko — tisk in kličje: CP Gorenjski tisk — Kranj

Zahvala

Sodelavcem in sindikalnemu odboru ZZA — sektor I. se iskreno zahvaljujem za izkazano pomoč in pozornost ob obletnici smrti dragega moža in očeta Ivana Bajžla.

Zena Marija in otroci
Miki, Milan, Rajko,
Anica in Irenka

Pisma bralcev

DOHODKI,
DISCIPLINA
Tovariš urednik!

V zadnji številki našega časopisa sem bral v rubriki »Pisma bralcev« tolmačenje k prostim, plačanim in neplačanim sobotam, dopustom ipd. K temu bi rad pojasnilo v zvezi z obračunavanjem osebnih dohodkov. Prav tako bi želel pojasnilo glede prenehanja dela ob 14. uri. Mnenja sem, da kljub vsem predpisom vlada neka anarhija v kranjski tovarni, pa bi rad zvedel, kdo izda predpise, kakšni so in kdo jih mora izvajati.

B. M. Kranj

Odgovor: Vse to, kar vprašujete uredništvo, je gotovo objavljeno na oglasnih deskah tovarne, ker pa menimo, da je prav, da na vprašanje odgovorimo, Vam predlagamo sklep UO z dne 7. junija:

V primeru, da delavec dela tudi ob katerikoli izmed prostih sobot, plačani ali neplačani, ima pravico do 50 % dodatka na normalno obračunsko postavko le v primeru, če je v tistem mesecu že delal več kot normalno število delovnih ur (to je skupno število delovnih dni, zmanjšano za eno plačano prosto soboto). V vsakem

primeru pa ima delavec pravico do obračuna nadur, če je v nekem dnevu delal več kot 8 ur.

Glede prenehanja dela ob 14. uri pa ima sklep UO »Elektromehanike« naslednje besedilo:

Delavci v produkciji, vzdrževanju in v orodjarni smejo zapustiti svoja delovna mesta ob 13.55 uri in oditi v urmivalnice oziroma garderobe. Isto velja za kontrolo in ostale službe, ki se nahajajo v istih delavnicah. Nihče ne sme zapustiti garderobe pred 14. uro.

Delavci v vseh ostalih oddelkih, vključno montaže, smejo zapustiti svoja delovna mesta šele ob 14. uri. Vsa-ko umivanje pred 14. uro je prepovedano. Za drugo in tretjo izmeno veljajo ista določila.

Upravni odbor zadolžuje splošni sektor, da v zvezi s tem sklepom poskrbi, da avtobusi ne bodo odpeljali pred 14.15 uro.

Na vprašanje, kdo je odgovoren, da se predpisi o disciplini uresničujejo, lahko rečemo, da mi vsi, predvsem pa seveda tisti, ki jih imenujemo »nadrejeni«, saj le-ti morajo dobro poznati vse predpise o disciplini in jo morajo tudi znati držati na dostojni višini.